

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Regul. & trans. ad relig. Consilium CCCCLX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

Adrianus D. Dionysio suo fratri testanti præsens consensum suum adhibuerit, ut in ipso instrumento testamenti continetur. * Qui consensus efficacissimus est; efficiturque ut de re consentientis quis testari possit, perinde ut re sua propria, l. cum quis decedens De leg. 3. l. 1. in l. Si fundum per fideicommissum De leg. 1. Bald. in l. Senium C. Qui testam. fac. poss. & ita quidem, ut qui semel consentit, consensum postea revocando nihil agat, Nicol. Everardi Praes. consil. 12. Casus super quo, & cons. 60. Vt vobis venerab. lib. De qua tamen revocatione dicti Adriani nihil constat: sic ut Actores huius causae nihilo magis revocandi huiusmodi consensus habeant potestatem; prout nec haberent, si illa fuisset penes Adrianum, qui in eo consensu usque ad mortem persistit. Exemplo ejus, quod traditur de non revocanda donatione per heredes donatoris ex capite ingratitudinis, si ipse donator in vita non revocavit, l. 1. l. ult. C. de revoc. donat. Qui sanè consensus Adriani hoc etiam efficit, ut ipse Adrianus venditionem, quam Abbatia dicti Diego fecit, fecisse intelligatur: quia paria sunt, alienare & alienanti consentire, l. 2. C. Si advers. vend. prae. d. cons. 12. vers. quarto id probat, vel saltem dedisse mandatum alienandi. prae. d. cons. 60. vers. quia dico: quod mandatum sequitur executione irrevocabile est, quia res amplius integra non est, l. Si mandavero D. Mandat. Atque ita consensus iste praepjudicare omnino debet huius causae Actoribus, se pro herede Adriani sui patris, & avi respectivè gerentibus; & ex eo dicto Diego dari exceptio adversus illos, l. Sicus § venditione quib. mod. pig. vel hypoth. solvis. & ibi Bartol. l. Cum matre C. De rei vindic. cas.

15 Quae consideratio consensus & mandati hoc insuper efficit, ut in proposito non videatur faciendum discrimen inter bona feudalia, qualia quaedam sunt, de quibus in hac lite agitur; & allodialia seu censuaria. Etsi enim sine indulgentia Principis non valeat de re feudali quaecumque ultima voluntas, c. 1. De prohib. seu. alien. per Freder. in proposito tamen, quia concurrunt voluntas futuri heredis, cum voluntate & dispositione testatoris; & magis quidem per speciem dispositionis inter vivos quam ultimæ voluntatis, per dispositionem illius, in cujus vita executionem habitura erat ipsa dispositio; imò habuit etiam consentiente, & in consensu perseverante, ac sic in effectu mandante eo, ad quem bona per ventura erant; nihil contra naturam bonorum feudaliū factum esse videtur. Vt nec requiritur specialis Principis indulgentia (saltem non ex moribus harum regionum Belgij) in alijs actibus & contractibus inter vivos super bonis feudalibus, Per. Jacobi in pract. tit. de act. in rem que pro feud. Alex. cons. 30. Quoniam omne datum vol. 1. Aretin. cons. 14. Viso & diligenter, Guido v. p. dec. 46 & dec. 162.

16 Quinimò cessante dicti Adriani sive consensu, sive mandato; aliâ ratione sustinetur hæc alienatio: ex eo, quod Dominus Dionysius sub ingressum Monasterij, facturus monasticam professionem per hanc dispositionem sibi in effectu reservaverit, & postea etiam executus sit alienandi potestatem; ita præveniendo omnem acquisitionem, quæ ex iure communi ad Monasterium pertinuisset, Auth. Ingressi C. de sacros. Eccles. & propter

dictam constitutionem pleno jure primum ex casu naturalis mortis pervenisset ad cognatos D. Dionysij, post. in c. In praesentia De probat. Quamvis enim ingressurus monasterium nulla bona sibi jure domini reservare possit; cum id repugnet voto, & professioni religioni; Ad monasterium de statu monach. potest tamen in illa reservare sibi, ut de illis disponat per viam contractus; imò etiam per viam ultimæ voluntatis: quia id non repugnat regulæ monasticæ; cum de rebus alienis volente & consentiente domino, testari & contrahere liceat, ut superius dictum est, & ex Baldi sententia eleganter tradidit talon, in d. Auth. Ingressus, 77. Atque ita exultimamus in hac causa sententiam ferendam esse secundum conclusionem pro parte Opponentium propositam.

De Regul. & transf. ad relig.

SUMMARIVM.

Monachus heredem habet suum monasterium;

1. Regularis ingrediendo monasterium acquirit sua tria: vocabiliter monasterio, etiam non obstante fideicommissum.
2. Constitutio nova respicit futura, non præterita.
3. Hæres mei heredis, meus quoque hæres est etiam quoadus ex devolutione consuetudinaria.
4. Testes idonei non sunt in causa ex qua compendium sperant.
5. Monachus renunciare non potest bonis sibi delatis aliisque auctoritate sui superiorum.

CONSILIVM CCCCLX.

C LARA & indubitata est resolutio causæ quam Monasterium seu Conventus monachis Sanctæ Annæ instituit, adversus Cornelium Ianssen, pro quo intervenerunt, & litæ in se suscepunt heredes Henrici Wypkens, & Godtfridi Wypkens conjugum, de & super duobus redditibus; videlicet unius modij, & unius maldri filiginis; quos dictus Conventus sibi deberi contendit; * Ex eo, quod iidem redditus, per quondam Dominum & Fratrem Henricum Wypkens alterius Monasterij vanden Hage, prope Helmont (quod incendio devastatum ad hunc Conventum translatus est) professum, per ingressum religionis dicto Monasterio collati & acquisiti, Auth. Ingressi c. De sacros. Eccles. amplius quam triginta annis dicto Monasterio soluti sint; & sic ex morte ipsius ad Reos cognatos & consanguineos illius nihil inde reverti potuerit, Auth. Si qua mulier in fine C. eod. tit. Vique adeo ut etiam per testamentum substitutus, per ingressum Monasterij illius, qui fideicommissum gravatus est, excludatur, DD. in d. Auth. Ingressi, & in Auth. Nisi rogati C. Ad s. C. Trebellian. ob id, quod monasterium in successionem religionem professi proximum locum obtineat & loco filij sit, Decius consil. 426. In duobus dubijs. Ex adverso Rei hanc juris potestatem agnoscetes, nullamque controversiam de veritate & subsistentia horum reddituum facientes, neque etiam de solutionibus retrò eidem Monasterio factis, duabus exceptionibus prædictum Conventum repellere conantur. Priorem desumentes ex constitutione Caroli Quinti Imp. in anno millesimo quingentesimo vigesimo publicata; per quam prohibetur

prohibetur translatio bonorum immobilium ac reddituum irredimibilium in Monasteria, aliaque loca pia: posteriolem verò ex quadam transactione, quam interventores obtulerunt suos parentes cum dicto Monasterio pridem fecisse: sic videlicet, quòd Frater Henricus Wythphens horum reddituum usufructum tantum haberet, & eo mortuo redditus ad ejus cognatos ac consanguineos reverteretur. Quibus duabus exceptionibus discussis & remotis, jus agentium in tuto manet. Quod quia esse putamus, jus scilicet agentium potius esse, dicimus hujusmodi exceptionibus ad infringendum jus agentium nihil tribuendum esse.

Nam quod ad priorem attinet, hoc evidenter constat, nec à Reis negatur, sed utrumque præsupponitur, D. & Fratrem Henricum Wythphens diu ante dictum annum vicimum, religionem in prædicto Monasterio professum fuisse, & sic ex eo die omnia ejus bona quocumque jure illa censentur, dicto Monasterio per juris potestatem acquisita fuisse, & sic quidem, ut nulla relicta fuerit spes de regressu illorum ad heredes sanguinis, c. in præsentia De probat. d. Auth. ingressu. Quo fit ut quia diem constitutionis prædictæ antecessit ipse monasterij ingressus, nullum possit hujusmodi acquisitioni impedimentum facere eadem sequens constitutio: quia novarum constitutionum ac legum ea est natura, ut futuris tantum negotijs formæ dent, & ad præterita retrò non ferantur, l. Leges C. De legib. Quod in proposito dubitationem non habet, ex eo, quòd in dicta constitutione tractus futuri temporis specificè sit expressus, his verbis, *Dat van nu voortan niemant* &c. Hoc est, *Quod deinceps nemo*; atque ita per prohibitionem in futurum permissio in præteritis constituenda sit, l. Cum lex & ibi gloss. D. de legib.

Quod præsentientes Rei, initium obventionis horum reddituum in persona D. & Fratris Henrici constituunt ex morte Godtswouwe matris illius; quæ accidit post prædictam professionem & ingressum religionis; sed in eo volentes errant.

Nam devolutio & successio, in qua jus Domini Henrici fundatur, non est posita in morte matris, sed patris; per cujus obitum dissolutum matrimonio, omnia tam paterna, quam materna bona ad dictorum coniugum liberos jure proprietatis devoluta sunt; usufructu tantum apud matrem manente secundum consuetudinem, per testes ex parte agentium productos sufficienter probatam. Quæ consuetudo alioqui per se in territorio Bulcoduensi notissima, ne dum notoria est. Ita quòd non sit inspiciendum, quando proprietati accesserit, & consolidatus sit usufructus; sed quando proprietatis acquisita sit: cum illa per se considerari, & ab usufructu separari possit, l. si paret. si alij de usufr. legato. Cum ergo & hoc constet, patrem Domini Henrici, triginta annis ante dictam constitutionem decessisse; indubitatum quoque est, eo tempore jure proprietatis ad Dominum Henricum, & per eum ad suum Monasterium pertinuisse, quidquid ei ex paterna ac materna successione addivisum fuit. Quòd etiam pertinet, quòd testes per Reos producti solum usufructum horum reddituum Godtswouwe, post mortem sui mariti, adscribant: & unus ex his,

primus scilicet Ioannes Muls, apertè deponat, solutionem illorum factam esse eidem Fratri & Domino Henrico, tamquam scilicet illius proprietario; nimirum quia (ut testes Agentium clarius dicunt) Dominus Henricus matri suæ hujusmodi usufructum permittebat. Nullum itaque periculum imminet Agentibus ex obiecta constitutione.

Sed nec periculum aliquòd imminet ex obiecta transactione. Primo, ob id, quòd illius non extet idonea aliqua probatio. Etenim quatuor sint testes, qui id deponunt, nulli tamen ex his omnibus fides adhiberi potest: ob id, quòd omnes exitus hujus causæ contingat, cum sint (ut ex eorum depositionibus colligitur) liberi fratrum & sororum dicti Domini Henrici, ad quos emolumentum horum reddituum perventurum esset, & quorum nomine hæc causa instituta est. Est enim hujus causæ defensio & interventio suscepta, appellativo nomine hæredum Henrici Wythphens & Godtswouwe; inter quos hæredes omnino & extra omnem dubitationem sunt dicti testes, per se vel per suos parentes, quod in idem recidit, l. ult. c. De her. instit. l. Sciendum De verb. signif. Dubium igitur non est, quin in propria causa testimonium dixerint; & ob id sine fide & effectu probationis, l. Omnibus C. De testibus. Prout hæc, aliæque alia exceptionum adversus testes capita apertè & evidenter deducta sunt; quæ in eventum, quòd Domini Iudices hujusmodi testimonium depositionibus aliquo modo adversus agentes moverentur, ante diffinitivam sententiam calculum ad probandum admittenda essent. Quamvis id necessarium non putemus, propter pondus dictæ exceptionis, quòd in propria causa testimonium dixerint. I. Potissimum quia præsupposita etiam veritate hujusmodi testimoniorum, videlicet quòd Dominus Henricus cum suis fratribus & sororibus convenerit, nihilo fundatior futura sit Reorum oppositio: ob id, quòd Dominus Henricus hujusmodi transactionem, renuntiationem, aut promissionem facere non potuerit sine decreto superioris, & sine solemnitate juris, de re quæ immobilis censetur, c. Nulli & toto tit. De reb. Eccles. non alien. quales proculdubio reputantur redditus annui, Clem. Exivi §. Cumque annui redditus De verb. signif. præsertim fundiarum, & qui super fundis seu prædijs assignati, & hypothecati sunt, Tyrquel de retractu §. i. gloss. 1. Nam, ut superius diximus, statim ex morte Henrici Wythphens patris fuit Domino Henrico, & per eum dicto Monasterio acquisitus horum reddituum proprietas; quam ille nec per se, neque cum consensu Patris seu Prioris vel Prioris ejusdem Monasterij, alienare potuit, aliter quàm cum consensu superioris dicti Monasterij, seu Ordinis: sive is sit ordinarius, sive generalis Ordinis, sive Papa. Ut in similibus terminis, & in casu, ubi simile est statutum, de prohibita acquisitione bonorum immobilium quoad Ecclesias, consulendo eleganter respondit Baldus, cons. 246. Monialis cum autoritate cum seq. vol. 1. Sic quòd omnibus ritè consideratis Dominorum Iudicum officium esse putemus, ut reiecta interventorum interventione ac oppositione, Reum citatum ad petitionem solutionem prædictorum duorum controversarum

forum redditum, atque etiam in expensas huius litis, condemnent.

De Regular. & transf. ad relig.

S V M M A R I V M.

- Inredientis Monasterium bona cui cedant.
1. 3. 5. Constitutio nova ad casum tantum expressum restringitur.
2. Religionem professus omnia Monasterio acquirit.
4. Constitutio nova ultra ius commune nihil disponens pro privilegio non est.
6. Casus omnis secundum expressum quandoque regulari debet.

CONSILIVM CCCCLXI.

CONSTITVTIONE Caroli Quinti Imperatoris ordinatum est anno 1515. in Comitatu Namurcensi, ut quisquis Monasterium aliquod dicti Comitatus, quod bonorum capax est, ingreditur, omnia bona tam feudalia, quam allodialia, quae ante ingressum habuit, retineat: feudalia quidem iure usufructus ad vitam, allodialia iure perpetuo; sic ut in ijs Monasterium succedat: quae vero post ingressum seu professionem ex linea recta devolvuntur feudalia bona iure usufructus similiter retineantur: sed ex latere obvenientia, tam ex linea directa, quam collateralis, integra quidem retineantur ad vitam professi; at eo mortuo, tertia tantum illorum pars iure proprietatis retineatur Monasterio, duae reliquae tertiae ad profecti proximos cognatos devolvantur. Quae constitutio deinde alia posteriore ejusdem Imperatoris anno 1541. est confirmata; addita tamen ea restrictio, ut quibuscumque casibus bona allodialia vel pro tota vel pro tertia parte appropriari deberent monasterio virtute prioris constitutionis, proximi cognatus liceat intra triennium a morte profecti oblato iustopretio huiusmodi bona immobilia a monasterio avocare. Ex ea constitutione oritur dubitatio; an Maria de Hongre profecta in Monasterio de Cusalensi (quod est in Ducatu Brabantiae) virtute dictae constitutionis admitti debeat cum sororibus & consobrinis suis ad Ioannis de Winnes avunculi sui hereditatem?

Dubitacionem facit, quod ea constitutio loquitur tantum de monasterijs dicti Comitatus Namurcensis, in verbis, *Quant aucuns Religieux ou Religieuses entreront ou seront profession en aucune Abbaye, ou Monastere, ou convent, de l'un de nostre pays.* Hoc est, quando aliqui Religiosi vel Religiosae intrabunt aut facient professionem in aliqua Abbazia, Monasterio, vel Conventu dictae nostrae patriae: ideoque ad Monasteria extra Comitatum sita videatur non posse extendi. *

- Quod quidem verum esse fatendum est, non tantum ex eo, quod de Comitatu tantum expressè loquitur constitutio, propter quod non potest nisi ad expressum referri. Bald. in l. Commodissime de lib. & possib. sed etiam quia strictè accipienda sit: ob id, quod adversus libertatem Ecclesiasticam lata sit; restricta nimirum facultate liberioris successionis & acquirendi monasterio, Authent. Cassa C. De sacros. Eccl. c. 1. De immuni. Eccl. lib. 6. * cum de iure communi religionem professus non minus quam secularis succedat, & bona monasterio acquirat.
2. Authent. Ingressi C. De sacros. Eccl. l. Deo nobis §. 1. C. De Episc. & Cler.

Quam quidem strictam interpretationem sequentes, dicimus praefatam Mariam profectam non esse excludendam à portione sibi in dictis bonis competente, videlicet quinta illius parte (pro numero enim capitum, non per stirpes facienda est divisio; quia dicto Ioanni nullus frater aut soror superstes sit, in Auth. de hered. ab intest. §. si autem defuncto vers. sed & ipsorum fratrum filijs:) nam quatenus hic casus, de persona profecta extra Comitatum, in dicta constitutione omisus est, relinquendus est dispositi oni iuris communis, l. si verò §. de viro soluto matrim. c. Susceptum De rescript. lib. 6. Bald. consil. 146. & 147. vol. 1. quod, ut dixi, discrimen non facit inter saeculares & profectos. Cum itaque nulla extet constitutio in Comitatu Namurcensi, per quam extranea Monasteria prohibeantur ex causa successione accipere, prout nec saeculares per se alio loco, quam in Comitatu Namurcensi prohibentur suis cognatis in bonis lib. de litis succedere; neque etiam in Ducatu Brabantiae extet aliqua prohibitio, qua persona religiosae bonorum live mobilium live immobilium alibi sitorum sint incapaces: non videmus, quid obstat huic D. Mariae, quò minus ad dictam portionem admittatur. Nam quod dici possit per dictum Imperatorem in annis decimoquingentesimo vigesimo factam esse prohibitionem, ut religiosae personae bonorum immobilium essent incapaces, nihil ad rem subiectam pertinet: quia ea constitutiones universales & generales non sunt de omnibus omnino bonis quocumque loco sitis; neque in personas ipsas proprie conceptae & latae sunt; sed ad ipsa bona restrictae, ne scilicet bona immobilia in Ducatu Brabantiae Limburgensi, ac patria Ultramontana sita, ad Religiosas personas pervenire possent.

Neque est, quod hic dicatur Imperatoris eam fuisse tacitam mentem, quod alio loco constitutus Religiosos voluerit ab hac potestate succedendi secludere; quia iure privilegii in Comitatu Namurcensi constitutis concessisse reperitur ijs duabus constitutionibus; nam imprimis ea constitutio pro privilegio accipi non debet, quia nihil concedit ultra ius commune, l. 1. in fine Ad municip. Baldus in Auth. Habita C. Ne fil. pro patre, imò iuri communi detrahit, & praesertim in collateralis successione, d. c. Deo nobis: & sic cum privilegiato noceat magis quam profit, privilegium dici non meretur, l. si in l. intra dies de re iudic. l. Quod favore C. De legib. Deinde quod generaliter in exorbitantibus praesertim, omisus casus sub tacita voluntate non comprehendatur, l. si in d. l. Commodissime nu. 12. & c. it. id, quod ex praefatione posterioris constitutionis, in ea parte, qua recitantur contenta supplicationis Nobilium, aperte & manifestè deprehendatur, suggestum quidem fuisse Imperatori, ut simili constitutione, qualem in Ducatu Brabantiae anno vicesimo constituit, acquisitioni Religiosarum personarum occurrere vellet: sed tamen Imperatorem, reiectis eorum precibus, priori constitutioni in Comitatu Namurcensi latae, inhaesisse, & eandem (adiecta tantum praedicta restrictione) confirmasse: sic ut certum sit, Imperatorem noluisse eodem iure uti Brabantos & Namurcenses.

Illud interim admittendum est, ex verisimili mente